

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl
Zaaknummer 5413961

TenneT TSO
De heer [REDACTED]
Postbus 718
6800 AS ARNHEM

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
10.12.2019	2019/0278425		19 juni 2019	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer [REDACTED]

U heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. De aanvraag is in verband met het uitvoeren van snoeiwerkzaamheden onder de hoogspanningsverbinding Groenid 5586 Hoogspanningsverbinding ZLS-ZLW 110 kV lijnveld 27-28, Sorghvlietweg 16 te Zwolle. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing² van verbodsbepalingen voor overige soorten. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das te beschadigen of te vernielen³.

Deze ontheffing heeft betrekking op snoeiwerkzaamheden onder de hoogspanningsverbinding Groenid 5586 Hoogspanningsverbinding ZLS-ZLW 110 kV lijnveld 27-28, Sorghvlietweg 16 te Zwolle.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften:

- Bureau Bijleveld, 2019. Quick scan Wnb en aanvullend onderzoek Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110kv, lijnveld 9-10 en Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110 kv, lijnveld 27-28, groen ID 3927, 6982 en 5586;

Deze ontheffing is geldig vanaf de dag na verzending tot en met 1 maart 2020.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁴. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 2.948,00.

¹ In het kader van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid

² Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.

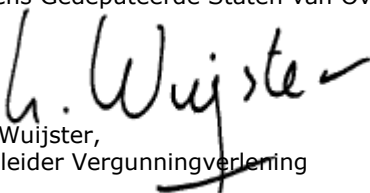
³ Art. 3.10, lid 1b

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2019-002842 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,


Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Beschrijving maatregelen (Pagina 6-7 uit de aanvraag)

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Duvekot rentmeesters, [REDACTED].

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail naar ons of in een telefoongesprek altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit 2019/0278425. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Soortspecifiek

2. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd zoals beschreven in de aanvraag⁵, pagina 6 t/m 7 (opgenomen als bijlage 3) onder het kopje 'Mitigerende maatregelen/zorgvuldig handelen' en 'ecologische begeleiding'.

⁵ Bureau Bijleveld, 2019. Quick scan Wnb en aanvullend onderzoek Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110kv, lijnveld 9-10 en Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110 kv, lijnveld 27-28, groen ID 3927, 6982 en 5586;

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	7
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	7
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	7
A1.2	Doelstelling van het project	8
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	8
A1.4	Periode	8
A1.5	Onderliggende documenten	8
A1.6	Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	8
A3.1	Overeenstemming andere provincie	9
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
A4	Toetsingskader soorten	9
A4.1	Wettelijke regels	9
A4.2	Provinciaal beleid	9
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	9
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	10
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
B1	Inhoudelijke beoordeling	10
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	10
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	11
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	11
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	11
B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	13
B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project	14
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	14
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	15
B1.4	Wettelijk belang van het project	15
B1.4.1	Motivatatie wettelijk belang in de aanvraag	15
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	15
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	15
B1.6	Toetsing aan overige vereisten	16
B1.7	Eindconclusie toetsing	16

B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	16
C	Slotconclusie	16

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Tennet wil een strook hakhout onder een hoogspanningsleiding nabij Zwolle laten afzetten (kort kappen) door Sight Landscaping. Ze doen dit om te voorkomen dat de begroeiing in de gevarenzone van de geleiders komt.

Het projectgebied ligt ten noordwesten van Sorghvlietweg 16 in Zwolle. Het gaat om een strook hakhout van circa 550 meter lang en 70 meter breed. De hoogte van de begroeiing bedraagt 4 tot 5 meter. De strook ligt langs de spoorlijn en is onderdeel van een bosperceel van circa 9 hectare. Tussen de spoorlijn en de strook ligt een spoorloot en ten westen van het bosperceel loopt een wetering. De strook is grotendeels bedekt met houtige begroeiing, in het zuidwestelijke deel komen open plekken voor die begroeid zijn met ruig grasland en braamstruweel.



Figuur 1. Plangebied in het buitengebied van Zwolle (Sorghvlietlaan 16).

De aanvrager wil afzetten (snoeien) tot maaiveldniveau met behulp van een klepelmaaier. Door de aanwezigheid van de dassenburcht wordt de beplanting op de dassenburcht, een zone rond 10 meter rondom de dassenburcht en op aangetroffen wissels tot 150cm boven het maaiveld afgezet.

Volgens de aanvraag zouden de werkzaamheden in de periode 15 augustus – 30 november worden uitgevoerd. Op 30 juli 2019 is een melding ontvangen dat op 16, 17, 18, 19 juli en op 25, 26 en 27 juli aan de Sorghvlietweg te Zwolle het afzetten als calamiteitsnoei is uitgevoerd. De voorgenomen snoeiwerkzaamheden konden volgens de aanvrager niet langer worden uitgesteld i.v.m. het waarborgen van de veiligheid van zowel mens als dier en de leveringszekerheid (van elektriciteit). Door de hoge temperaturen en de snelgroeiende beplanting was er dan ook sprake van een calamiteit. TenneT beroept zich in deze op de grondslag calamiteit, die in de gedragscode van TenneT 'Gedragscode Flora- en Faunawet definitief t.b.v. goedkeuring door de staatssecretaris van EZ' is opgenomen in paragraaf 4.6.

Bij de beoordeling van de aanvraag is rekening gehouden met de inhoud van deze melding.

A1.2 Doelstelling van het project

Vanuit de Elektriciteitswet 1998 is de landelijk netbeheerder verantwoordelijk voor het op een juiste en veilige wijze laten functioneren van het Nederlands hoogspanningsnet. Vanuit de hoedanigheid van landelijk netbeheerder voert TenneT snoeiwerkzaamheden uit om de veiligheid te garanderen. Het hebben van (snelgroeïende) beplanting onder een hoogspanningsverbinding staat dan ook haaks op TenneT haar taak. Ze wil liefst alle aanwezige beplanting verwijderen, echter door de aanwezigheid van een dassenburcht is dit niet mogelijk.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de das van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen⁶.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2019 tot en met 30 november 2019. In verband met de overschrijding van deze termijn is de geldigheid ambtshalve verlengd tot 1 maart 2020.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Bureau Bijleveld, 2019. Quick scan Wnb en aanvullend onderzoek Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110kv, lijnveld 9-10 en Zwolle Weteringkade – Zwolle Hessenweg 110 kv, lijnveld 27-28, groen ID 3927, 6982 en 5586;
- Goedgekeurde gedragscode TenneT TSO B.V.;
- Beantwoording verzoek tot aanvulling | Wnb | prov. Overijssel | kenmerk: 2019/0196282 | zaaknummer: 5413961;
- Gedateerde en ondertekende machtiging

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 19 juni 2019 ontvangen. Op 1 juli 2019 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 10 juli 2019⁷ ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b

⁷ Ons kenmerk 2019/0207100

⁸ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij hebben op 12 juli 2019⁹ aangegeven dat zij de stukken hebben beoordeeld en geen aanleiding zien om hier inhoudelijk op te adviseren.

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

⁹ Edo kenmerk 2019/0209987

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

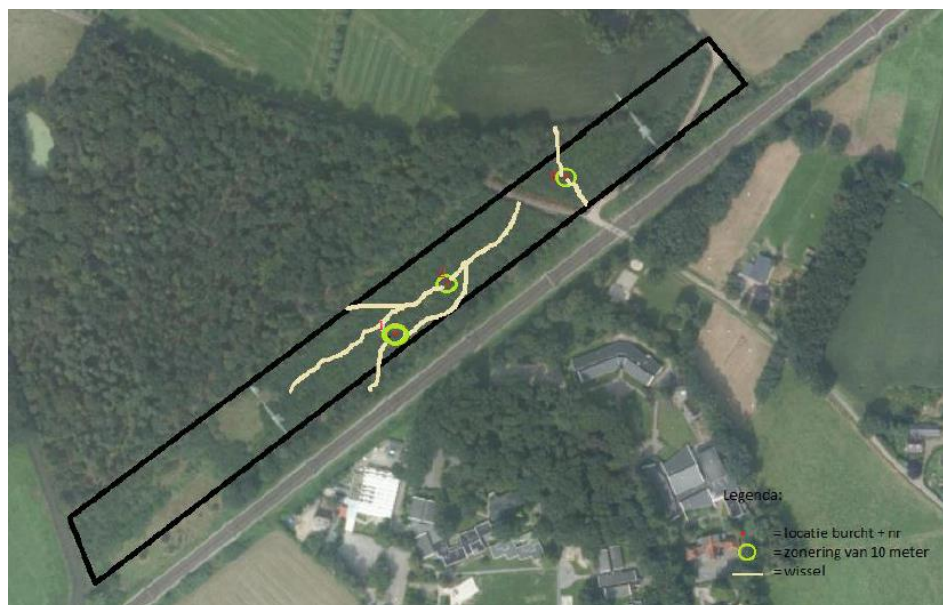
Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁴ (voorheen de soortenstandaard) van de das bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

De locatie is op 21 februari 2019 geïnspecteerd door Sight Landscaping om te beoordelen of er beschermde flora en fauna aanwezig kon zijn. Naar aanleiding van de vondst van mogelijke dassenburchten is de locatie op 28 februari 2019 en 04 maart 2019 aanvullend onderzocht. Op 29 mei 2019 is de locatie geïnspecteerd door Bureau Bleijerveld.

In de strook zijn op drie locaties dassenburchten aangetroffen met slechts één pijp. Op 21 februari bevond zich voor alle pijpen vers zand, wat op recent gebruik wijst. Rond de burchten zijn wissels vastgesteld die vermoedelijk ook door reeën in gebruik zijn. Het kleine aantal pijpen per locatie en de grote afstand daartussen wijst op drie kleine, niet onderling verbonden burchten. In het aangrenzende bosperceel zijn geen burchten van das gevonden. In figuur 2 zijn de resultaten van het onderzoek weergegeven.



Figuur 2. Locatie van de burchten, de zonering van 10 m en de aangetroffen wissels in het plangebied.

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁴ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

In de periode van 28 februari 2019 tot 04 maart 2019 is bij burcht 3 een cameraval geplaatst om de activiteit bij de burcht te kunnen inschatten. In de vijf dagen dat de camera actief was zijn er vijf registraties geweest op drie afzonderlijke dagen. De registraties wijzen op regelmatig gebruik maar niet op een dagelijks gebruikte in- en uitgang. De resultaten van de cameraval geven geen uitsluitsel over de andere twee burchten. Tijdens het bezoek op de twee genoemde data zijn voor alle burchten vers zand en pootafdrukken gevonden. In de omgeving van de ingangen zijn diverse wissels en foerageer- en graafsporen aangetroffen. Op 29 mei 2019 bevonden zich voor de drie pijpen ook vers zand en voetafdrukken maar er zijn geen nieuwe pijpen vastgesteld. Op grond van recente gegevens van de NDFF, het geringe aantal pijpen en de afwezigheid van een duidelijke hoofdburcht in de directe omgeving is geconcludeerd dat het hier een om een recente vestiging gaat met grote kans op ontwikkeling tot een hoofdburcht.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

Het onderzoek is voldoende om de aanwezigheid van de das vast te kunnen stellen. Dassen en hun sporen kunnen jaarrond worden geïnventariseerd. De onderzoeksmomenten zijn niet verspreid over het gehele jaar uitgevoerd zoals aangegeven in het kennisdocument van de das, maar deze verspreiding is bedoeld om de aanwezigheid van de das uit te kunnen sluiten. Door de waarnemingen aan de burchten is de aanwezigheid voldoende vastgesteld.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Door TenneT TSO zijn de werkzaamheden aangepast naar aanleiding van de aanwezigheid van de burchten. Zonder de aanwezigheid van de burchten zou alles machinaal worden geklepeld tot op maaiveldniveau. Door de aanwezigheid van de dassenburcht wordt de dassenburcht, een zone rond 10 meter rondom de dassenburcht en aangetroffen wissels tot 150cm boven het maaiveld afgezet.

Door de ingreep verdwijnen de fysieke burchten niet. Wel kan verstoring optreden en – afhankelijk van de uitvoering – schade aan de burcht. De gedragscode van Tennet stelt het volgende met betrekking tot dassenburchten: "Indien werkzaamheden in de nabijheid plaatsvinden van een bewoonde dassenburcht of beverburcht, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd buiten de kraamperiode (dassen: december – eind juni, bevers: begin mei t/m eind augustus). Kortdurende werkzaamheden zijn in die periode toegestaan, mits de verstoring wordt geminimaliseerd. Bovendien wordt bij alle werkzaamheden tijdens de kraamtijd minimaal een afstand van 50 meter afstand tot de burcht aangehouden, daarbuiten wordt minimaal een afstand van 10 m aangehouden. Alleen in zeer dringende omstandigheden is buiten de kraamtijd een kortere afstand toegestaan, mits de burcht niet wordt beschadigd. Deze aan te houden afstanden worden met linten aangegeven."

Een deel van het hakhout bevindt zich binnen tien meter van de drie burchten. In dit geval is daarom een ontheffing vereist. Onderstaande mitigerende maatregelen zijn opgesteld om negatieve effecten aan de dassenburcht te voorkomen of te beperken. Mits de ontheffingsaanvraag is verleend, kunnen werkzaamheden binnen de kritische zone (< 10 m afstand) worden uitgevoerd op basis van onderstaande maatregelen. Buiten de kritische zone (> 10 m afstand) kunnen werkzaamheden conform onderstaande mitigerende maatregelen worden uitgevoerd zonder ontheffing, mits gewerkt wordt buiten de kraamperiode (december tot eind juni) en op basis van de gedragscode van Tennet TSO B.V, werkprotocol 5.5.1.

Om onder meer ecologische en financiële redenen worden groenwerkzaamheden aan een object door TenneT in principe niet gefaseerd uitgevoerd. Dit betekent dat de kraamperiode in dit geval leidend is voor de uitvoering en dat de werkzaamheden in de periode van 1 juli – 30 november plaatsvinden. Tevens dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (15 maart – 15 augustus).

Tijdens de uitvoering zal er vanuit de perceelsgrenzen naar de burchtlocaties toe worden gewerkt. Zo kunnen de dassen naar hun "veilige" burchtlocatie "vluchten" en zal er een vorm van gewinning optreden met betrekking tot de verstoring die door de werkzaamheden wordt veroorzaakt. Om de verstoringperiode zo beperkt mogelijk te houden worden de werkzaamheden door meerdere medewerkers van de groenaannemer uitgevoerd. Tevens wordt er buiten de kritische zones gebruik gemaakt van een trekker en shovel.

In de aanvraag zijn de volgende maatregelen opgenomen:

Mitigerende maatregelen/zorgvuldig handelen

- De werkzaamheden uitvoeren in de periode van 15 augustus tot en met 30 november, rekening houdend met broedvogels en das. (werkzaamheden zijn in juli 2019 uitgevoerd)
- De werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar uiterlijk van 08:00 tot 19:00 uur.
- De dassenburchten en de ingangen, en de vastgestelde hoofdwissels visueel markeren met behulp van jalons en roodwitlint. Het aanbrengen van de markering op ten minste 10 m afstand tot de buitenste ingangen van dassenburchten en zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden.
- Markeringen direct na het beëindigen van de werkzaamheden verwijderen.
- Het gebruik van grondberijdende voertuigen en machines is binnen de gemarkeerde zone (10 m rondom burcht en wissels) niet toegestaan.
- De werkzaamheden binnen deze zone dienen handmatig te worden uitgevoerd, bijvoorbeeld met behulp van handmotorzagen (bij voorkeur elektrisch).
- Binnen de gemarkeerde zone wordt de begroeiing niet afgezet maar gesnoeid tot een hoogte van minimaal 150 cm boven de grond.
- De ondergroei – indien aanwezig - wordt gespaard.
- De aanwezige dassenburcht en de ingangen van dassenburcht mogen niet beschadigd of geblokkeerd worden en/ of onder snoeihout bedolven worden.
- Zorg ervoor dat de dassenburcht onder geen beding instort bij het uitvoeren van werkzaamheden binnen de gemarkeerde zone. Plaats indien nodig rijplaten op kwetsbare delen, ondanks dat de werkzaamheden zonder grondberijdend materieel wordt uitgevoerd. Ook de ingangen van dassenburcht mogen niet geblokkeerd worden.
- De wissels toegankelijk houden door uiterlijk om 19:00 de werkzaamheden af te ronden, de wissels vrij te maken van geveld hout en gevelde takken en gebruikt materieel buiten de werklocatie te plaatsen.
- Het betreden en vernielen van wissels zo veel als mogelijk voorkomen. De wissels visueel markeren met behulp van jalons en roodwitlint. Het aanbrengen van de markering op circa 150 cm afstand aan weerszijde van de wissels en zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden.
- Omdat het doorkruisen van wissels niet kan worden voorkomen, worden op voorhand vaste locaties aangewezen waar de wissels doorkruist mogen worden zodat de werkzaamheden buiten de gearceerde zones machinaal uit te voeren zijn. Op de doorkruisingslocaties wordt de vegetatie over een breedte van 3 m tot op maaiveldniveau afgezet. De doorkruisingslocaties zijn ter plaatse nader te bepalen onder begeleiding van een ecooloog en worden gemarkeerd middels piketten voorzien van oranje markeerverf of tape.
- Verstoring (fysiek, geluid, licht) tot het minimum beperken door de werkzaamheden zo kort mogelijk te laten duren en uit te voeren met zo min mogelijk licht, geluid en trillingen. Geen (extra) werkverlichting gebruiken.

Ecologische begeleiding

- De ecologische begeleiding wordt uitgevoerd door een ecooloog of dassendeskundige die voldoet aan de criteria zoals deze door het ministerie wordt gesteld.
- Voorafgaand aan elke ingreep wordt door een ecooloog of dassendeskundige een werkinstructie gegeven aan de betrokken uitvoerende medewerkers. De werkinstructie omvat vermelding van de risico's en de toe te passen maatregelen om deze risico's te voorkomen/beperken. De aanwezigheid van de werkinstructie wordt geborgd middels een lijst waar elke medewerker die de werkinstructie heeft gehad zijn handtekening plaatst en de datum van ontvangst noteert;

- De ecooloog of dassendeskundige plaatst voorafgaand aan elke ingreep de markeringen zoals bovenstaand omschreven;
- De werkzaamheden binnen de gemarkeerde zone in de directe omgeving van dassenburchten vinden plaats onder toezicht van een ecooloog of dassendeskundige. Bij uitvoer van deze werkzaamheden is bij elke ingreep een ecooloog of dassendeskundige op de werklocatie aanwezig;
- Het ecologisch werkprotocol dient te alle tijde op de werklocatie aanwezig te zijn, alsmede alle overige documenten zoals deze zijn vermeld in de goedgekeurde gedragscode van TenneT TSO B.V..

De werkzaamheden zijn op 16, 17, 18, 19 juli en op 25, 26 en 27 juli aan de Sorghvlietweg te Zwolle als calamiteitsnoeilocatie uitgevoerd. De voorgenomen snoeiwerkzaamheden konden volgens TenneT niet langer worden uitgesteld i.v.m. het waarborgen van de veiligheid van zowel mens als dier en de leveringszekerheid: door de hoge temperaturen en de snelgroeibende beplanting was er sprake van een calamiteit. Voor het overige is volgens de hierboven opgenomen voorwaarden gehandeld.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Volgens het kennisdocument kunnen activiteiten die plaatsvinden binnen 50 meter van de meest nabijgelegen toegang tot de dassenburcht tussen zonsopgang en zonsondergang (of later dan 19.00 uur als de zon later onder gaat) effect hebben op de functionaliteit van de burcht. Om negatieve effecten te voorkomen worden werkzaamheden in juli-november uitgevoerd, bij voorkeur alleen tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren, maar niet later dan 19.00 uur.

De gedragscode van TenneT maakt het mogelijk om werkzaamheden uit te voeren tot op 10 meter van de burcht. Voor de werkzaamheden op kortere afstand wordt ontheffing gevraagd. Omdat op 21 juli 2019 de goedkeuring van de gedragscode is verlopen, is de ontheffing ook voor de werkzaamheden tot 50 m van de burchten aangevraagd. De gedragscode van TenneT maakt het mogelijk om in het geval van een calamiteit in overleg met een ecologisch deskundige de beste werkwijze te hanteren. Volgens TenneT was in dit geval sprake van een calamiteit omdat de begroeiing de stroomdraden tot binnen 2 meter benaderde (door uitzetting van stroomdraden).

De goedkeuring van de gedragscode van TenneT is op 21 juli 2019 verlopen, conform het overgangsrecht is het niet mogelijk een gedragscode die afgegeven is onder de Flora- en Faunawet (tijdelijk) te verlengen onder de Wet natuurbescherming. TenneT beschouwd de gedragscode nadat deze geen wettelijke status meer heeft nog steeds als kaderdocument waaraan TenneT en de voor haar werkende partijen zich aan dienen te houden.

Volgens het kennisdocument zou binnen 20 meter van de burcht het gebruik van grondberijdende voertuigen en machines niet moeten worden toegestaan. Ingangen van de dassenburcht en wissels mogen niet beschadigd of geblokkeerd worden en/ of onder hout bedolven worden. Het betreden en vernielen van dassenwissels moet zo veel als mogelijk worden voorkomen. Dassenwissels moeten voor zonsondergang (of uiterlijk 19.00 uur als de zon later onder gaat) weer vrij zijn van geveld hout en gevelde takken. Er mag geen kaalkap van een houtopstand plaatsvinden binnen 250 meter van een dassenburcht. Als bomen verwijderd moeten worden, vindt dit gefaseerd in ruimte en tijd plaats. De verlichting is van de burcht afgekeerd. Schade aan de ondergroei moet zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, worden voorkomen.

De werkzaamheden zijn niet geheel in overeenstemming met het kennisdocument dat uitgevoerd: In plaats van een minimale afstand van 20 m is een afstand van 10 m aangehouden voor de inzet van grondberijdende machines. Er is niet gefaseerd gewerkt en het gehele terrein is geklepeld, met uitzondering van de 10 m zone rondom de burchten en ca 1,5 m rondom de wissels. Hier is de beplanting op 150 cm afgezet. Binnen een afstand van 250 m is echter niet alle houtopstand verdwenen, het terrein onder de hoogspanningslijn is een onderdeel van een grotere houtopstand. Daarnaast is een deel van de werkzaamheden nog onder de toestemming van de gedragscode uitgevoerd.

Op ons verzoek heeft onze toezichthouder de locatie beoordeeld (7 oktober 2019). De dassenburchten zelf zijn niet aangetast, maar volgens onze toezichthouder zijn geen sporen zichtbaar van recente bewoning. Nu de werkzaamheden zijn uitgevoerd zijn er geen activiteiten meer in het plangebied. Wel is de begroeiing (dekking) gewijzigd van het grootste deel van het plangebied, rondom de burchten en de wissels is de beplanting hoger gelaten als dekking. De burchten zijn geschikt om weer te worden betrokken.

Conclusie toetsing

Door de werkzaamheden is de omgeving van de burchten aangetast, de burchten zelf blijven echter geschikt. In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Een alternatieve locatie is niet mogelijk omdat de hoogspanningsverbinding, de te snoeien beplanting en de dassenburcht vaste waarden zijn die niet verplaatsbaar zijn. Het is daarom nodig de minst verstorende werkwijze toe te passen. Er wordt een viertal werkwijzen beschreven waarbij aangegeven wordt waarom deze specifiek werkwijze wel of niet wenselijk is.

Geheel vernietigen van beplanting en bodem

Voor het geheel vernietigen van de beplanting zal ook de hieronder aanwezige dassenburcht worden aangetast. Er dient namelijk gebruik gemaakt te worden van een zware trekker met bosklepel. De trekker zal stapvoets het gehele beplantingsvlak doorkruisen en hierbij de beplanting minimaal 15 centimeter onder maaiveld afzetten. Door het gebruik van zwaar grondberijdend materieel zal de aanwezige dassenburcht geheel ongeschikt raken. Het materieel zal vermoedelijk door de aanwezige dassenburcht heen zakken. Daarnaast verdwijnt alle dekking voor de dassen rondom de dassenburcht. Deze methode zal een zeer negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de das, daarom is deze methode niet gewenst.

Geheel verwijderen van de beplanting

Voor het geheel verwijderen van de beplanting zal er gebruik gemaakt worden van een rupskraan met sorteerknijper. Alle aanwezige beplanting zal door de rupskraan worden onworteld. Door het onwortelen van de beplanting zal de dassenburcht vermoedelijk (deels) instorten. Daarnaast verdwijnt alle dekking voor de dassen rondom de dassenburcht. Deze methode zal een zeer negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de das, daarom is deze methode niet gewenst.

Geheel afzetten van de beplanting

Het geheel afzetten van de beplanting zal worden uitgevoerd door medewerkers van de groenaannemer met behulp van een motorkettingzaag en een klepelmaaier. De beplanting zal op maaiveldniveau worden afgezet. Door deze werkwijze zal de dassenburcht ongemoeid blijven, echter alle dekking rondom de dassenburcht zal wel verdwijnen. Deze methode zal een negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de das, daarom is deze methode niet gewenst.

Niet geheel afzetten van de beplanting (gewenste methode)

Het niet geheel afzetten van de beplanting zal worden uitgevoerd door medewerkers van de groenaannemer met behulp van o.a. een motorkettingzaag en een klepelmaaier. De risicozone - welke is geprojecteerd 10 meter vanuit de buitenste dassenpijp - zal niet worden betreden met grondberijdend materieel. De werkzaamheden worden in deze zone geheel handmatig uitgevoerd waarbij de af te zetten beplanting wordt afgevangen. Het afgezette hout wordt direct van de dassenburcht dan wel de aanwezige dassenwissels verwijderd. Zoals eerder aangegeven zal de beplanting op de dassenburcht, in de risicozone en op de dassenwissels op 1,50 meter worden afgezet (de overige terreindelen worden op maaiveldniveau afgezet). Hierdoor blijft er afdoende dekking voor de das aanwezig. Hierdoor komt de gunstige staat van instandhouding van de das niet in het geding, dit is dan ook de gewenste uitvoeringsmethode.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Het project is locatiespecifiek. Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met beschermde soorten. Er is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en in het 'algemeen belang'.

Het groenonderhoud wordt uitgevoerd op grond van de volgende wettelijke grondslagen:

Elektriciteitswet 1998, artikel 16, eerste lid, onderdeel a, b en q

- Eerste lid; De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:
- Onderdeel a; de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden;
- Onderdeel b; de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;
- Onderdeel q; zijn netten te beschermen tegen mogelijke invloeden van buitenaf.

De snoeiwerkzaamheden zijn gesitueerd onder de hoogspanningsverbinding ZLS-ZLW 110kV lijnveld 27-28. Tijdens de groenschouw is op 5 februari 2018 het volgende geconstateerd: de aanwezige begroeiing (Amerikaanse vogelkers, zomereik en ruwe berk) valt binnen risicozone 1, de hoogte van de begroeiing is vastgesteld op 10 meter, de afstand tot de buitenste geleider is vastgesteld op drie meter. Bij een 110 kV hoogspanningsverbinding dient bij de groenschouw tenminste vier meter afstand tussen de beplanting en de geleider aanwezig te zijn.

Het niet uitvoeren van de bovenstaande snoeiwerkzaamheden kan tot gevolg hebben dat de begroeiing de geleiders (spanningvoerende draden) van de hoogspanningsverbinding te dicht nadert, hierdoor ontstaat een situatie waarbij de goede werking van het hoogspanningsnet in het geding kan komen (levering van elektriciteit is dan niet meer mogelijk en TenneT voldoet niet aan haar taak als landelijk netbeheerder). Daarnaast kan er sprake zijn van een (levens)gevaarlijke situatie. De elektriciteit kan via de begroeiing een weg naar de aarde zoeken (overslag), hierdoor ontstaat er gevaar voor mens en dier (elektrocutie en het ontstaan van natuurbranden).

De afstand van de begroeiing tot de geleider is vastgesteld op drie meter. Door diverse variabelen kan deze afstand echter korter worden (bijvoorbeeld door groei van de beplanting of door geleiderzakking door warme temperatuur/zoninstraling). Daarom is door TenneT geconcludeerd dat er zo snel als mogelijk gehandeld moet worden, zodat leveringszekerheid gewaarborgd kan worden en er geen (levens)gevaarlijke situaties ontstaan.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. TenneT is verantwoordelijk voor het veilig transport van energie via haar leidingnet, de te nemen maatregelen zijn hiervoor noodzakelijk.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

De staat van instandhouding is relatief gunstig. Volgens het kennisdocument staat de das niet als 'bedreigd' op de Rode Lijst van Nederlandse zoogdieren. De lokale staat van instandhouding is niet in kaart gebracht. Omdat de burchten en wissels zelf niet fysiek worden aangetast, blijft de lokale functionele leefomgeving in stand en zal de lokale staat van instandhouding niet worden aangetast. De burchtlocaties blijven voor gebruik door de das geschikt.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de das kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soort optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing in verband met snoeiwerkzaamheden onder de hoogspanningsverbinding Groenid 5586 Hoogspanningsverbinding ZLS-ZLW 110 kV lijnveld 27-28, Sorghvlietweg 16 te Zwolle te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁵ Wnb, art. 1.10, derde lid.

¹⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid